

SÄVSJÖ KOMMUN

Inventering av enskilda avloppsanläggningar vid Vallsjöns sydvästra del

- Marie Eidestedt -

31 juli 2008

SAMMANFATTNING

Miljö- och byggförvaltningen på Sävsjö kommun har under sommaren 2008 inventerat 124 stycken enskilda avloppsanläggningar i sydvästra delen av Vallsjön. Uppgifterna från inventeringen har tillsammans med fotografier över varje enskild avloppsanläggning lagts in i en databas för att utgöra underlag för vidare utredningar. Alla inventerade enskilda avlopp har bedömts att vara godkända eller underkända utifrån bestämda kriterier. Sammanlagt har 76 stycken enskilda avlopp bedömts vara underkända vilket motsvarar 62 % av alla inventerade avlopp. Antalet slutna tankar är högt i området och hela 78 % av de enskilda avlopp som inte är slutna tankar är underkända. De två vanligaste bristerna är BDT-vatten som släpps ut i antingen en stenkista eller direkt ut i naturen samt slambrunnar som efterföljs av för gamla infiltrationer.

BAKGRUND

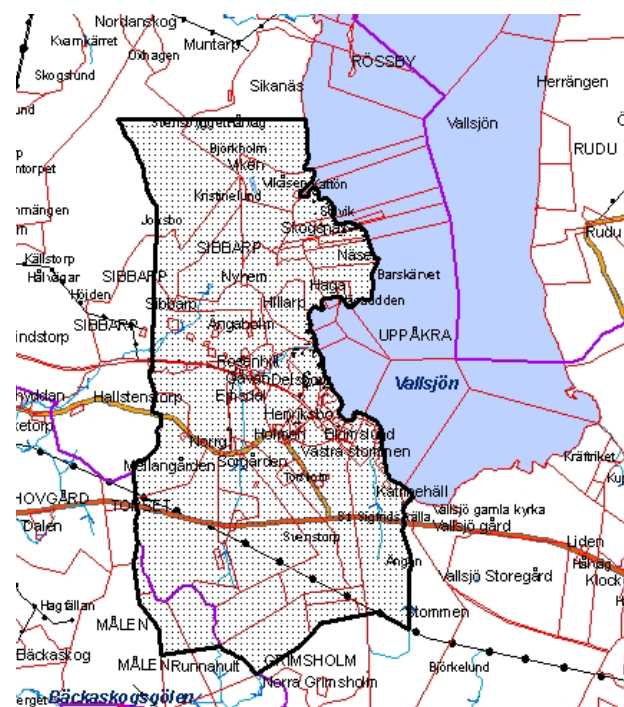
Vallsjön är belägen cirka 5 km öster om Sävsjö och utgör tätortens dricksvattentäkt. Sjön är en näringsfattig slättsjö som av bland annat detta skäl har klassats som ett Natura 2000-område. Vattenskyddsområdet för Vallsjön täcker totalt en yta på cirka 25 km² och består i princip av Vallsjöns avrinningsområde. Majoriteten av de enskilda avloppen inom Vallsjöns vattenskyddsområde ligger i den sydvästra delen av tillrinningsområdet.

Vid den sydvästra delen av Vallsjön genomfördes mellan åren 2003 och 2005 en inventering av enskilda avloppsanläggningar av Sävsjö kommun. Utifrån detta material gjorde Vatten & Samhällsteknik AB år 2006 en utredningsrapport om enskilda VA-anläggningar i den sydvästra delen av Vallsjön. Den genomförda avloppsinventeringen var dock inte tillräckligt noggrant utförd för att kunna få en helhetsbild av de enskilda avloppsanordningarnas status. Tillstånds- och myndighetsnämnden tog därför i april 2008 beslut (§ 73, 2008-04-17) att ge miljö- och byggförvaltningen i uppdrag att utföra en noggrann inventering av de enskilda avloppsinstallationerna inom Vallsjöns sydvästra del under sommaren 2008. Samtidigt beslutade även Tillstånds- och myndighetsnämnden att alla avloppsinstallationer inom Vallsjöns sydvästra del skall ha hög skydds nivå enligt Naturvårdsverkets allmänna råd om små avloppsanläggningar för hushållspillvatten NSF 2006:7.

Syfte

På uppdrag av Tillstånds- och myndighetsförvaltningen har miljö- och byggförvaltningen utfört en noggrann inventering av befintliga enskilda avloppsanläggningar inom den sydvästra delen av Vallsjöns tillrinningsområde i syfte att bedöma standarden på anläggningarna. Vattenbrunnar har även inventerats för hänsynstagande gällande avstånd till närliggande avlopp. Uppgifterna och fotografierna från inventeringen har lagts in i en databas för att utgöra underlag för vidare utredningar kring en gemensam avloppslösning inom området.

Avgränsningen av det inventerade området framgår av figur 1.

Figur 1. Översiktsskarta med avgränsning för det inventerade området.

METOD

Avloppsinventeringen utfördes under åtta veckor sommaren 2008. Till alla fastighetsägare inom inventeringsområdet skickade brev (se bilaga A) innehållande information om inventeringen samt en besökstid vid aktuell fastighet. För de fastigheter som innefattar ett flertal hus som arrenderas skickades brev till respektive arrendator. Det var inget krav för fastighetsägaren/ arrendatorn att närvara vid inventeringen men då de uppmuntrades till detta ändrades besökstiden vid förhinder och intresse så att fastighetsägaren/arrendatorn kunde närvara. I det utskickade brevet gavs även upplysning om att den information och de frågor som togs upp under inventeringen fanns att hämta som blankett (se bilaga B) på Sävsjö kommuns hemsida för den som ville förbereda sig.

Vid alla inventeringstillfällen användes en handdator i vilken uppgifter matades in i en databas. Vid varje fastighet/ hus registrerades uppgifter huruvida huset är en permanentbostad eller ett fritidshus, hur många månader per som år som det enskilda avloppet utnyttjas samt av hur många personer. Det noterades vilken typ av avloppsanläggning som fanns och alla lock till en-, två- och trekammarbrunnar lyftes för inspektion av dess standard. Fotografering skedde både ner i de enskilda avloppen samt av deras placering. Fastighetsägarna/ arrendatorerna uppgav vilket år det enskilda avloppet var anlagt, hur ofta slamtömning sker samt när senaste tömningen ägde rum. Via Ragn-Sells hemsida söktes i efterhand information om hur många kubikmeter som slambrunnen är på.

Fastighetsägarna/ arrendatorerna uppgav också information om förekommande efterbehandlingar. Det noterades vilken typ av efterbehandling som eventuellt fanns och för alla infiltrationer noterades eventuella luftningsrör. Vidare har det utretts vilket år som infiltrationerna är anlagda. Om inte fastighetsägarna/ arrendatorerna själva har vetat vilket år deras infiltration är anlagd har informationen sökts i Sävsjö kommuns arkiv.

I handdatorn finns även kartprogrammet ArcPad där varje enskilt avlopp, infiltration och vattenbrunn har ritats in. Det har även noterats om den aktuella vattentäkten är enskild eller delad samt om den är grävd eller borrarad.

Det har noterats om det enskilda avloppet är placerat på egen fastighet eller annars på vilken annan fastighet. Avståndet till närmaste vatten har uppskattats såväl som avståndet till närmaste vattenbrunn vare sig det är den egna eller en grannes.

Vid de inventeringsbesök där fastighetsägaren/ arrendatorn inte var närvarande har endast den information som var möjlig att registrera på plats noterats. I vissa fall kontaktades fastighetsägaren/ arrendatorn per telefon för att reda ut vissa oklarheter och i en del fall kompletterades inventeringsmaterialet med uppgifter som inhämtats i kommunarkivet. Målet var att för varje enskild avloppsanläggning få tillräcklig information för att kunna besluta om anläggningen är godkänd eller underkänd utifrån nedanstående beskrivna bedömningskriterier.

Bedömningskriterier

Vissa hushåll har bedömts sakna avlopp helt och hållet då de har någon form av torrtoalett och använder så lite vatten att det bara hålls ut runt husknuten. Dessa hus har uteslutits helt från det inventerade materialet. För att en bostad har ansetts ha ett avlopp ska det åtminstone finnas ett rör från diskbänken som leder ut avloppsvattnet.

Alla befintliga enskilda avlopp har bedömts att vara godkända eller underkända utifrån vissa kriterier. I de fall där de enskilda avloppen består av en slamavskiljare samt efterbehandling har bedömningen gjorts i två steg där både slamavskiljaren och efterbehandlingen har fått varsin bedömning. För teknisk beskrivning av olika typer av enskilda avloppsanläggningars utformning och funktion hänvisas till rapporten av Vatten & Samhällsteknik AB "Vallsjön – Utredning av enskilda avlopp i tillrinningens sydvästra del", daterad 2 januari 2006.

Slamavskiljning

Slamavskiljare bedöms ha lång livslängd varför det i bedömningen inte har tagits någon hänsyn slamavskiljarens ålder.

- *Trekammarbrunnar* har bedömts som godkända om dess skick har sett godtagbara ut. De trekammarbrunnar som har underkänts har varit överfulla med slam ovanför skiljeväggarna eller visat tydliga tecken på att de tidigare har varit översvämmade. Alla underkända trekammarbrunnar kommer dock att kunna ombesiktigas efter nästa tömning för att eventuellt få ett godkännande.
- *Enkammar- och tvåkammarbrunnar* har bedömts som underkända på grund av otillräcklig slamavskiljning.
- *Slutna tankar* har bedömts som godkända. I två fall har dock en sluten tank underkänts och då på grund av tanken har inte varit helt sluten utan har svämmat över då den varit överfull. I de fall som endast WC-vattnet samlas in medan BDT-vattnet behandlas separat har behandlingen av BDT-vattnet bedömts för sig.

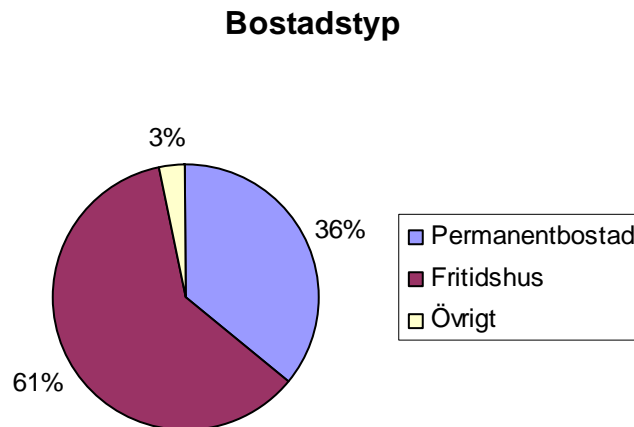
Efterbehandling/ utsläppspunkt

- *Infiltrationsanläggningar* har huvudsakligen bedömts utefter dess ålder då infiltrationer är osynliga med dess placering under marknivå. En infiltrationsanläggning har bedömts ha en livslängd på cirka 15 år varför infiltrationer äldre än 15 år har bedömts som underkända. I de fall infiltrationer följer en underkänd slambrunn har infiltrationen alltid underkänts då det råder risk för att infiltrationen är igentäppt.
- *Stenkistor* har bedömts som underkända vare sig de är utsläppspunkt efter en slamavskiljare eller är direkt utsläppspunkt för BDT-vatten.
- *Direktutsläpp* av avloppsvatten från slamavskiljare har bedömts som underkända liksom direktutsläpp av BDT-vatten.

RESULTAT

Boendesituation

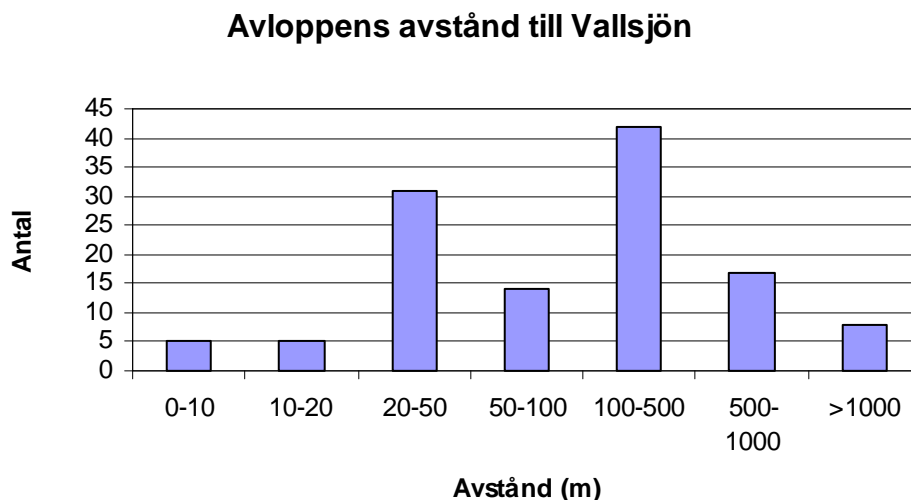
Inom det inventerade området finns cirka 150 hus som är bebodda åtminstone någon del av året men cirka 26 av dessa hushåll saknar helt avlopp. Sammanlagt finns det 124 hus som har något slag av avlopp och det är dessa 124 enskilda avlopp som är inkluderade i det inventerade materialet. Av de inventerade husen är 61 % fritidshus som huvudsakligen utnyttjas sommartid, 36 % är permanentbostäder och 3 % av husen faller under kategorin övrigt (se figur 2). Till den sistnämnda kategorin hör hus som utnyttjas som föreningslokaler eller café.

Figur 2. Fördelning av bostadstyper

Placering av avlopp

Majoriteten av de inventerade enskilda avloppen ligger inom en kilometers avstånd från Vallsjön (se figur 3). Bland dem som ligger närmare än 50 meter från sjön hör de flesta till fritidshus medan permanentbostäderna ökar med ökat avstånd från sjön. Av de enskilda avlopp som ligger närmare än 20 meter från Vallsjön utgörs de flesta av stenkistor från BDT-vatten och några få utgörs av slutna tankar.

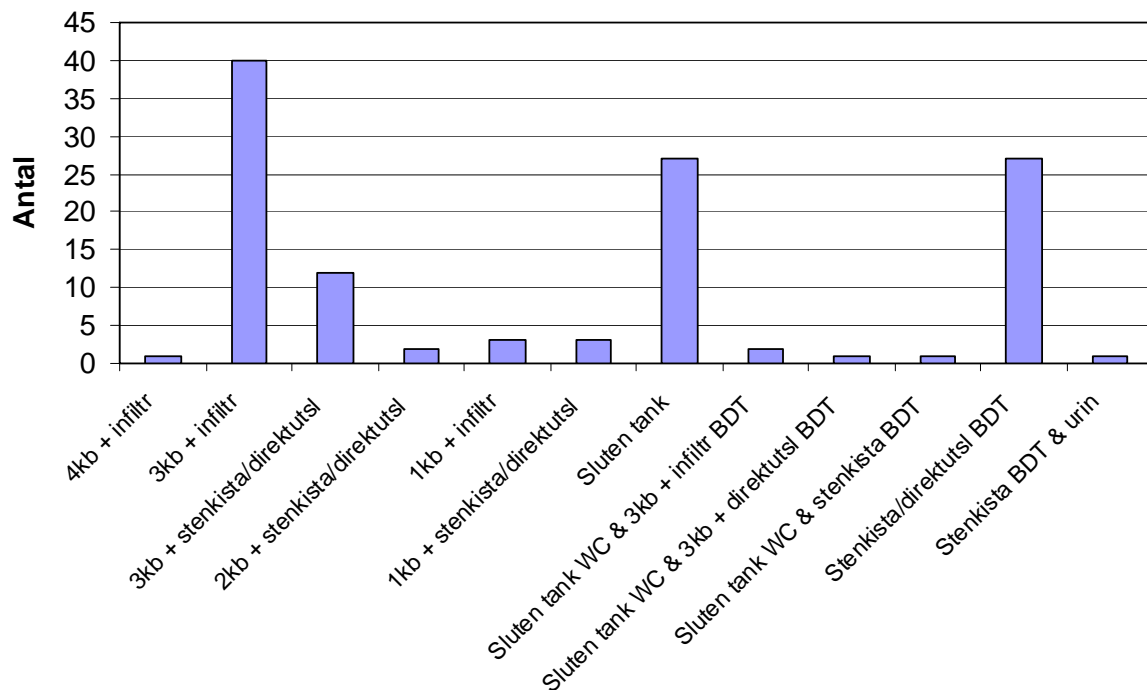

Figur 3. De enskilda avloppsanläggningarnas placering i förhållande till Vallsjön

Varianter av avloppsanläggningar

Den vanligaste avloppsanordningen i det inventerade området är en trekammarbrunn med efterföljande infiltration (se figur 4). Antalet slutna tankar är högt då Sävsjö kommun under de senare åren endast har godkänt denna typ av avloppsanläggning vid nyanläggningar på fastigheter som ligger nära Vallsjön. Många av fritidshusen har torrtoalett och endast BDT-vatten. Alla dessa fritidshus släpper ut BDT-vattnet i en stenkista eller rakt ut i naturen.

Typ av avloppsanläggning

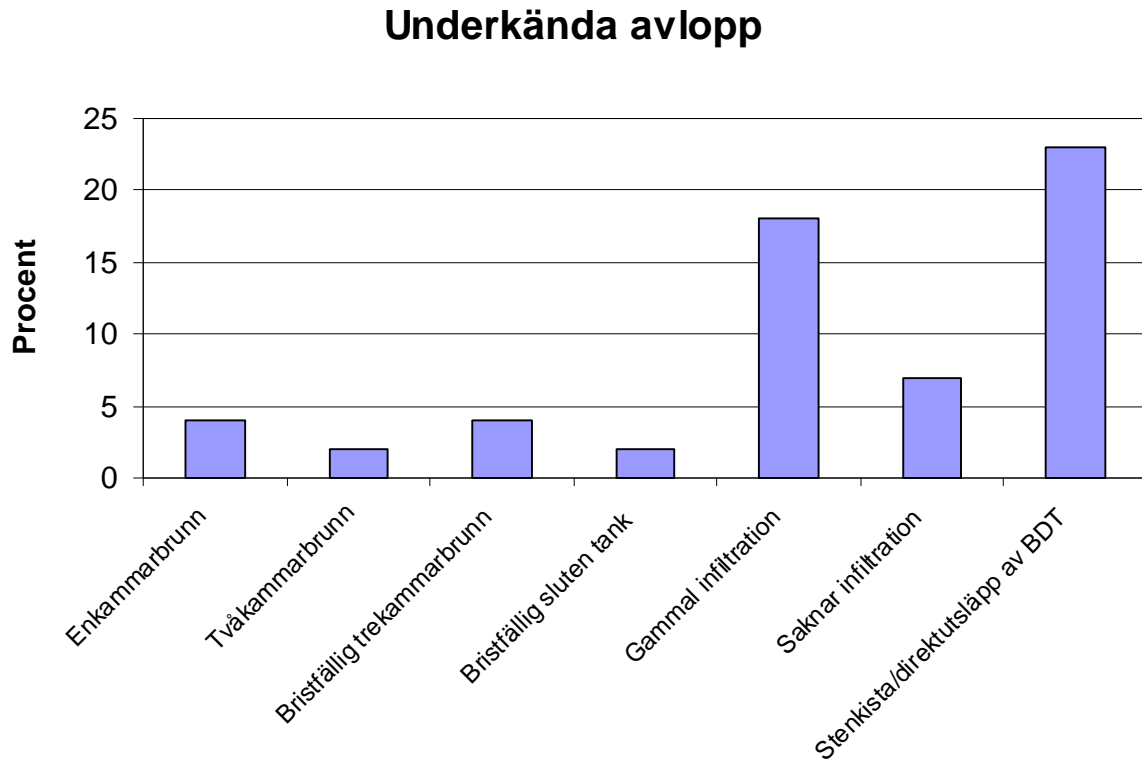

Figur 4. Antalet olika enskilda avloppsanläggningar

I de flesta områden närmast Vallsjön utgörs de enskilda avloppsanläggningarna huvudsakligen av slutna tankar och stenkistor/ direktutsläpp från BDT-vatten. Undantaget är den del av sjöstranden som i det inventerade området ligger söder om Vallsjöbaden. Längs denna del av sjöstranden har alla hus vattentoalett och de enskilda avloppen utgörs av slamavskiljare.

Underkända avloppsanläggningar

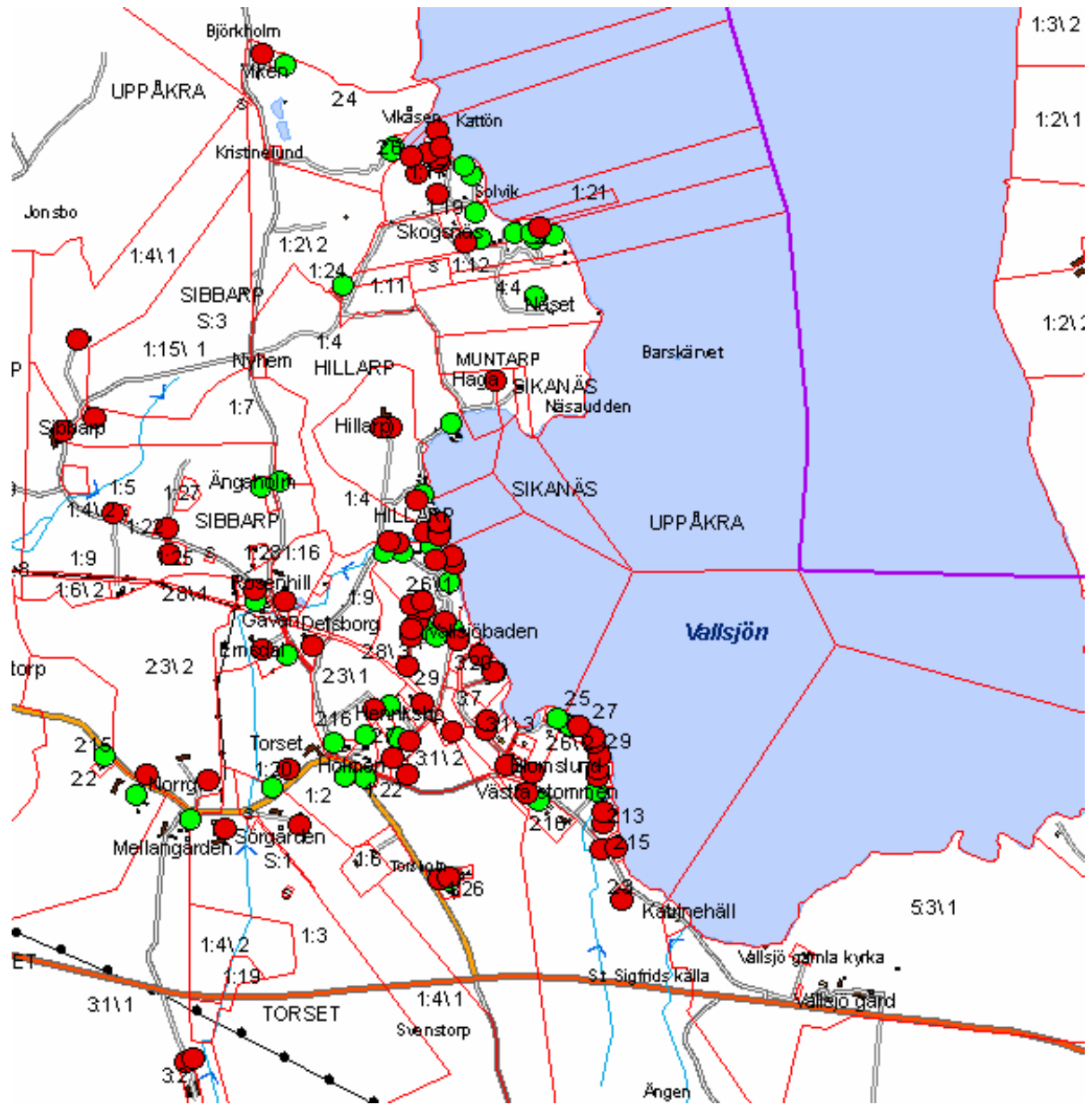
Av samtliga inventerade enskilda avloppsanläggningar har minst ett led i anläggningen bedömts som underkänd i 76 stycken avlopp vilket motsvarar 62 % av alla enskilda avlopp. Den vanligaste bristen är alla de fritidshus som släpper ut sitt BDT-vatten i antingen en stenkista eller direkt ut i naturen (se figur 5). Ett annat vanligt underkännande beror på att många infiltrationer är äldre än 15 år.

Figur 5. Fördelningen av orsakerna till de underkända avloppsanläggningarna

Antalet slutna tankar utgör 23 % av alla enskilda avloppsanläggningar i det inventerade området och näst intill alla slutna tankar anses vara godkända. Det innebär att hela 78 % av de enskilda avlopp som inte är slutna tankar är underkända vilket motsvarar 74 stycken avlopp.

I figur 6 visas lokaliseringen av samtliga godkända samt underkända enskilda avlopp inom inventeringsområdet där gröna prickar representerar godkända avlopp medan röda representerar underkända. Bilden visar bland annat att en sträcka av sjöstranden i den södra delen av inventeringsområdet kantras av flertalet underkända avlopp som alla ligger inom ett mycket nära avstånd till Vallsjön. Längs denna del av sjöstranden finns dessutom relativt många permanentbostäder vars enskilda avlopp utnyttjas hela året.

Figur 6. Fördelningen godkända samt underkända enskilda avlopp där gröna prickar representerar godkända avlopp medan röda representerar underkända.

MILJÖ- OCH BYGGFÖRVALTNINGEN

Marie Eidestedt
0382-152 65
Marie.eidestedt@savsjo.se

Inventering av enskilda avloppsanläggningar

Under sommaren 2008 kommer Miljö- och byggförvaltningen att genomföra en inventering av enskilda avloppsanläggningar på fastigheterna inom sydvästra delen av Vallsjöns vattenskyddsområde.

Vad ska kontrolleras?

Vi kommer att kontrollera vilken sorts avloppsanläggning som finns och hur den fungerar. Detta görs bland annat genom kontroll av slamavskiljarens utformning/funktion och T-rör, eventuella efterföljande brunnar, luftningsrör samt utsläppspunkten om det finns någon sådan. **Brunnslock ska därför vara lätt åtkomliga för inspektion och tyngre stenar eller dekorationer ska avlägsnas.** Vi behöver inte komma in i några hus.

Den information som kommer att tas upp under inventeringen finns att hitta på hemsidan under miljö- och byggförvaltningen/aktuellt. Det är uppskattat om ni har möjlighet att förbereda er inför besöket genom att skriva ut blanketten och fylla i de uppgifter som ni har kunskap om.

Behöver Ni vara hemma?

Det är inget krav på att närvara vid inventeringen, om frågor uppkommer underlättar det dock. Skulle ni av någon anledning ha förhinder uppskattar vi om ni ringer och meddelar oss detta. Lämna gärna även då telefonnummer där vi lättast når er om vi skulle ha några frågor.

Vem kommer?

Marie Eidestedt kommer att inventera Ert enskilda avlopp.
Telefon: 0382-152 65 eller 070-643 40 41.

Beräknad besökstid vid fastigheten är dagen den
2008 mellan klockan - .

Med vänlig hälsning

Marie Eidestedt
Miljö- och byggförvaltningen

Inventering av enskilda avlopp i Vallsjöns avrinningsområde

Fastighet

Fastighetsbeteckning	Typ av fastighet ☐ Permanentboende ☐ Fritidshus ☐ Annat	
Fastighetsägare eller arrendator, namn + adress		
Bostadens/ fritidshusets adress	Postadress	
Telefon	Mobil	
Närvarande vid inventering, namn + telefon (om annan än fastighetsägare/ arrendator)		

Vattentäkt

☐ Egen brunn ☐ Gemensam brunn ☐ Sjövatten ☐ Vallsjöbadets brunn ☐ Brunn saknas				
Typ				
☐ Grävd	☐ Borrard	☐ Spetsbrunn		

Typ av avloppsanläggning

☐ Våt (vattentoilet, bad, disk, tvätt) <i>Fyll i uppgifterna nedan</i>	☐ Torr (mulltoa, kemtoa, utedass etc) <i>Uppgifterna nedan är ej akutella</i>	☐ Avlopp saknas <i>Uppgifterna nedan är ej akutella</i>
--	---	---

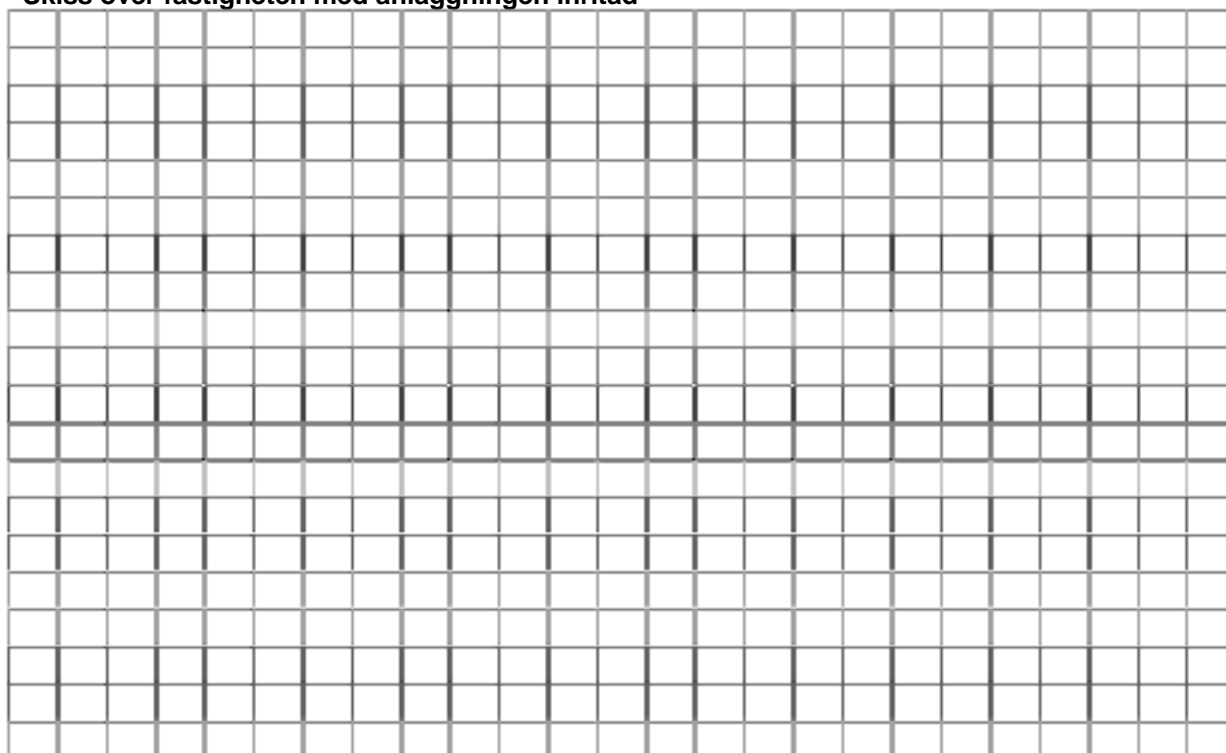
Våt avloppsanläggning

Antal personer som utnyttjar anläggningen:.....		Antal månader som anläggningen utnyttjas:..... Huvudsakligen sommartid ☐ Ja ☐ Nej	
WC + BDT avleds till ☐ Sluten tank ☐ Slamavskiljare ☐ Annat:	Typ av slamavskiljare ☐ Enkamarbrunn ☐ Tvåkammarbrunn ☐ Trekammarbrunn ☐ Minireningsverk	Volym (m ²)	Anläggningsår
WC avleds till ☐ Sluten tank ☐ Slamavskiljare ☐ Annat:	Typ av slamavskiljare ☐ Enkamarbrunn ☐ Tvåkammarbrunn ☐ Trekammarbrunn ☐ Minireningsverk	Volym (m ²)	Anläggningsår
BDT avleds till ☐ Rensbrunn ☐ Slamavskiljare ☐ Annat:	Typ av slamavskiljare ☐ Enkamarbrunn ☐ Tvåkammarbrunn ☐ Trekammarbrunn ☐ Minireningsverk	Volym (m ²)	Anläggningsår
Efterbehandling ☐ Infiltration ☐ Stenkista ☐ Markbädd ☐ Resorption ☐ Direktutsläpp ☐ Minireningsverk ☐ Annat:		Anläggningsår	
Gemensam infiltration med annan fastighet ☐ Ja ☐ Nej		Finns luftningsrör ☐ Ja ☐ Nej	
Om ja, vilken fastighet:.....			
Antal tömningar per år	Senaste tömningen År:..... Månad:.....	Ange vem som tömmer anläggningen ☐ Ragn-Sells ☐ Annan:.....	

Avloppsanläggningens placering

Avloppets placering			
☐ Egen mark		☐ Annans mark:.....	
Avloppets närmaste vattenbrunn		Grannfastighet:.....	Avstånd meter
☐ Egen ☐ Grannes			
Avloppets närmaste vatten			
☐ Vallsjön ☐ vattendrag (rinnande)		☐ dike	Avstånd:..... meter

Skiss över fastigheten med anläggningen inritad

Egna kommentarer

Datum:

Inventerare: